

tedy odpadá, dovolání bylo proto vyhověti a ježto se odvolací soud, jak uvedeno, všemi odvolacími důvody nezabýval, se usnésti, jak se stalo.

Čís. 4586.

K ručení dle Šu 1315 obč. zák. nevyžaduje se předchozí vědomosti o nezdatnosti zřizence. Nevědomé a neúmyslné nedopatření není ještě nezdatností.

Majitel krámu neručí dle Šu 1318 obč. zák. za škodu, jež vznikla pádem pohyblivé výkladní skříně, neopatrně před krám postavené.

(Rozh. ze dne 22. ledna 1925, Rv I 1829/24.)

Žalobce byl poraněn pádem pohyblivé skříně, postavené před krámem žalované. Žalobní nárok na náhradu škody neuznal procesní soud první stolice důvodem po právu. Odvolací soud rozsudek potvrdil. Důvody: Odvolací soud přezkoumav napadený rozsudek v mezích žalobcova odvolání, neshledal, že první soud nesprávně na tento případ použil předpisů §§ 1318 a 1315 obč. zák. Co se především týče ustanovení Šu 1318 obč. zák., normy to výjimečné, nepožadující na poškozeném, by škůdcovo zavinění dokazoval, nelze ji vykládati extensivně a obdobně tak, že se vztahuje též na případy, kdy nebyla věc někým svržena nebo vylita se shora, nebo, jsouc nebezpečně zavěšena nebo postavena, dolů nespadla, a že zahrnutý jsou tu i případy, kdy věc, na zem postavená pouze se překotí. Správnosti výkladu prvního soudu, že totiž § 1318 obč. zák. má na mysli pouze ty případy, kde škoda způsobena byla předmětem se shora svrženým, vylitým nebo samočinně se sřítivším, svědčí i historický vývoj a na něm založená nauka (Randa: Náhrada škody, 7. vyd., str. 58, sub g). Bylo by tedy i v tomto sporu založiti žalobní nárok na zavinění škůdcově a poněvadž poškozený přímého zavinění žalované netvrdí, nýbrž její závazek odvozuje ze zavinění její učednic, bylo by přezkoumati pouze, zdali dána jest zde skutková povaha předpisu Šu 1315 obč. zák., v kterémžto směru též odvolání napadá záporný úsudek prvního soudu. Vůči vývodům odvolání v tomto směru stačí zdůrazniti, že žalovaná nemohla předpokládati, že K-ová (17 roků stará) a H-ová (18letá) nebudou s to, by tak jednoduchý výkon, jako jest zavěšení výkladce na skobu ve dveřích krámu společným úsilím obstaraly, když výkon ten přece zvláštní zdatnosti nevyžaduje a v obchodě tom práci tu učednice alespoň 40 roků bezzávadně konaly. Postavily-li ony učednice výkladce zatím na zem ke zdi do polohy málo nakloněné tak, že se překotil do předu, učinily to na vlastní vrub a zodpovědnost a nelze z tohoto ojedinělého neobezřetného jednání jich usuzovati, že k zavěšení výkladce potřebné zdatnosti neměly a že proto žalovaná, jež jich ve svém obchodě k tomu používá, za škodu jimi způsobenou odpovídá. Usuzuje tedy odvolací soud ve shodě s prvním soudem, že ani z ustanovení Šu 1315 obč. zák. právní důvod žaloby se nedá odvoditi.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Spisům nižších stolic odporujícím předpokladem skutkovým, položeným odvolacímu rozsudku za základ v jeho podstatné části, jest dovolateli závěr, že žalovaná nemohla předpokládati, že K-ová (17 roků stará) a H-ová (osmnáctiletá) nebudou s to, by tak jednoduchý výkon, jako jest zavěšení výkladce na skobu ve dveřích krámu obstaraly společným úsilím, když výkon ten přece nevyžaduje obzvláštní zdatnosti a v obchodě žalované práci tu konaly bezzávadně alespoň 40 roků učednice. Dovolatel míní, že tento závěr odporuje zejména výpovědem svědkyně H-ové a K-ové a také podle těchto výpovědí učiněným zjištěním soudu první stolice, podle nichž obě učednice, z nichž zvláště K-ová nebyla ještě začvičena, byly příliš slabé, by výkladec zavěsily bez pomoci třetí osoby. Nejde tím o důvod podle čís. 3 Šu 503 c. ř. s. Odvolací soud učinil onen závěr jedině proto, poněvadž předpokládal, že se vyžaduje ku jsoucnosti ručení podle Šu 1315 obč. zák., by, kdo ku obstarání svých záležitostí užije nezdatné osoby, věděl již napřed, že je tato osoba nezdatnou (slovo »wissentlich« v Šu 1315 obč. zák. vztahuje se podle doslovu zákona pouze ku »nebezpečné osobě«). Tohoto právního názoru nelze sdíleti, neboť předchozí vědomosti nevyžaduje se ku jsoucnosti onoho ručení. Ale pak je okolnost, zdali žalovaná mohla, nebo nemohla předpokládati, že K-ová (17 roků stará) a H-ová (osmnáctiletá) nebudou s to, by tak jednoduchý výkon, jako jest zavěšení výkladce na skobu ve dveřích krámu obstaraly společným úsilím, pro rozsouzení rozepře lhostejna, dovolatelem napadený závěr odvolacího soudu nebyl položen odvolacímu rozsudku za základ v jeho podstatné části, a proto nejde o shora uvedený důvod dovolací.

Dovolateli nelze dáti za pravdu ani potud, pokud míní, že odvolací soud neposoudil spornou věc správně po právní stránce. Nejde o úzkoprsé slovíčkářství, jak míní dovolatel, když odvolací soud odmítl užití předpisu Šu 1318 obč. zák., naopak dovolací soud v této příčině plně sdílí důvody odvolacího rozsudku, jmenovitě jejich poukaz ku dějinnému vývoji, neboť ručení majitele bytu podle tohoto předpisu vybudováno je podle vzoru římské actio de ejectis et effusis, která novelami, ač v německém zákoníku občanském jako »romanistické učení národnímu citění cizí« (Prot. II. str. 645) byla odstraněna, byla v platném právu z dobrých důvodů zachována. Poněvadž jde o ručení majitele bytu (a ovšem také jiných, jiným účelům sloužících místností), jest předpokladem tohoto ručení, by »s b y t u v y p a d l a nějaká nebezpečně zavěšená, nebo postavená věc, nebo aby s bytu (aus der Wohnung«) bylo něco vyhozeno, nebo vylito. Když učednice, podle odvolacího zjištění, vynesly skříň z krámu, postavily ji před krámem, ovšem nešikovně, podepřevše ji o zeď, ale tak, že se skácela na dovolatele, nejde o věc, která v y p a d l a s krámu, která v krámě, nebo alespoň n a d k r á m e m byla nebezpečně postavena, vždyť ručení podle Šu 1318 obč. zák. vůbec spočívá na myšlence, že jest v moci majitele bytu, by dovolil, anebo zabránil přístup cizím osobám do bytu, proto ručí za osoby, jimž dovolil vstup do bytu, a neručí za cizí osoby, které

se do jeho bytu vedraly proti jeho vůli. Nejde o to, zdali počin učednic je quasidelikt, a zdali událost je způsobena nepřímým zaviněním žalované, nýbrž jde o zvláštní ručení majitele bytu, o výjimečný předpis, jenž proto nemůže býti vykládán způsobem dovolateli se hodícím, neboť rozšiřovací výklad je jenom tehdy na místě, když zákonodárce užil užšího výrazu, než odpovídalo jeho úmyslu, čemuž však není tenkrát, když má norma platiti jenom pro určitou podstatu, tedy jako je tomu v případě Šu 1318 obč. zák.

Také ve příčině použití předpisu Šu 1315 obč. zák. nelze dáti za pravdu dovolatelovým vývodům. Dovolatel míní, že nezdatnost učednic H-ové a K-ové spočívala v tom, že byly ku obstarání žalovanou jim přikázané práce příliš slabé. Přehlíží, že tato nezdatnost není ve příčinné souvislosti s jeho úrazem, který nebyl způsoben, jak bylo zjištěno, tím, že učednice nemohly samy dvě výkladce pověsiti na skobu, nýbrž způsoben byl tím, že učednice postavily výkladce tak neopatrně, že se překotil na něho. Jde o to, zdali tato neopatrnost je takového dosahu, aby z ní musilo býti usuzováno na nezdatnost učednic. Dovolatel nepodal tohoto důkazu o takové nezdatnosti obou učednic, ačkoli jím byl povinen. Ojedinelá neopatrnost nebo nedbalost, nelze-li ji považovati za vědomou, sama o sobě není nezdatností. O nějakou vědomou nedbalost nejde, není pro ni ve zjištěných odvolacího soudu opory. Odvolací soud míní, že učednice jednaly neobezřetně, protože postavily výkladce do málo nakloněné polohy, takže se překotil do předu. Ani dovolací soud nespatřuje v tomto zjištěném počinu obou učednic nějaké vědomé, ne-li hrubé nedbalosti. Uváží-li se, že chybám podléhá každý člověk, že absolutní dokonalost není údělem lidských bytostí, že i zákon počítá pouze s obyčejnými schopnostmi (§ 1297 obč. zák.: »Je schopen pozornosti, jaké může býti užito při obyčejných schopnostech«), nelze každé jednotlivé, nevědomé a neúmyslné nedopatření považovati za průkaz nezdatnosti.

Čís. 4587.

Byl-li smírem z roku 1917 mezi poškozeným železničním zaměstnancem a dráhou ustanoven drahotní příplatek k důchodu v určité výši na dobu jeho života, nemůže se zaměstnanec domáhati zvýšení příplatku vzhledem ke změně hospodářským poměrům.

(Rozh. ze dne 22. ledna 1925, Rv I 1876/24.)

Smírem ze dne 30. října 1917, jež ujednal žalobce se žalovanou dráhou na vyrovnání svých nároků na náhradu škody z úrazu ve službě, bylo stanoveno v odstavci druhém, že žalobce zřekl se veškerých jakékoliv jméno majících nároků proti žalované dráze (jejím právním nástupcům), budou-li splněny ujednané podmínky smíru. V odst. 3 pak mezi podmínkami smíru bylo uvedeno, že žalovaná dráha jest povinna, počínajíc 1. prosincem 1917, k vyměřené pensí 593 Kč 60 h platiti žalobci na dobu jeho života přídavek z dopravních prostředků penízem 806 Kč 40 h. Žaloba, zadaná na soudě v roce 1924 a domáhající se